

SZAKOSZTÁLYI ÜGYEK.

A növénytani szakosztály 1914. évi december hó 9-én tartott kétszázadik ülése.

Elnök: M á g o e s y-D i e t z S á n d o r. Jegyző: S z a b ó Z o l t á n.

Jelen vannak a szakosztályi ülések rendes látogatóin kívül: H o s v a y L a j o s államtitkár, a Társulat elnöke, E n t z G é z a a választmány, Csiky E r n ő az állattani szakosztály részéről és még számos vendég.

1. M á g o e s y-D i e t z S. elnöki megnyitó beszéde. (Lásd 1. oldalon.)

H o s v a y L a j o s kiemeli, hogy a szomorú napok súlyosan nehezdednek kedélyinkre, de vigasztalásul szolgál, hogy ellenségeink vágya nem teljesült, a monarchia, a magyar állam, a magyar társadalom nem tagolódik szét, hadseregünk is kiváló hősiességgel teljesíti kötelességét. A kedély-állapot nem alkalmas arra, hogy ünnepeljen, de azért örömmel állapíthatjuk meg azt a jelenséget, hogy a magyar kultúra minden téren a folytonosság fenntartására törekszik. Ugyanezt látjuk a botanikai szakosztály ülésein is. A szakosztályt ebben a munkájában szívből üdvözlö a k. m. Természettudományi Társulat elnöksége és a kémiai szakosztály nevében, szerencsét kívánva a szakosztály további működéséhez, amellyel a veszteségeket helyre pótolva, fennakadás nélkül végezi feladatát a botanikai és az általános műveltség előmozdítása érdekében. A szakosztály működésében a hazai viszonyokat vette mindig tekintetbe, a nemzetköziségnek ebben mákszemnyi része sínes. Kívánja, hogy a szakosztály a magyar nemzeti tudomány fejlesztésében továbbra is sikeresen működjék.

E n t z G é z a szeretetét tolmácsolja a botanika tudománya iránt, a k. m. Természettudományi Társulat választmánya részéről pedig melegen üdvözlö a szakosztályt eddigi sikereiért és szerencsét kíván további működéséhez.

J e g y z ő felolvassa az állattani szakosztály elnökének következő üdvözlő iratát:

M é l t ó s á g o s E l n ö k Ú r! A Természettudományi Társulat állattani szakosztálya örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a testvér szakosztályt 200-ik szakülése alkalmából a legmelegebben üdvözölje.

Az élőlények elválaszthatatlan egysége benső kapcsolatol létesít a biológiai tudományok között s ezzel a tudományos törekvéseknek is közös alapot és célt tűz ki.

Nagy tanulság rejlik pl. abban, hogy a sejtelmélet régebbi fejleményeit nem tekintve, a karyokinesis fölfedezése a botanika egyik hőroszának (Strasburgernek) nevéhez fűződik, azonban a zoológusok elmélyítő munkássága avatta azután ezt a gyönyörű fölfedezést az élettudomány elsőrendű s mai nap már sarkalatos fontosságú tényezőjévé.

Hazánk sajátserű művelődési viszonyai kétszeresen kötelességünk ké teszük, hogy a biológiai tudományok művelői fölvetve, egyetértéssel munkálkodjanak a természet nagy igazságainak földerítésén s ezeknek mennél szélesebb rétegek tudatába való áitültetésén.

Ebben a hazafias törekvésben a botanikai szakosztály mindenkor bizvást támaszkodhatik a zoológiai szakosztály hűsége s bajtársi készségére, melynek hangsúlyozásával tisztelettel maradtam

Budapest, 1914. december 9-én

az állattani szakosztály nevében
Dr. Méhely Lajos s. k. elnök.

Jegyző felolvassa Györfly István kolozsvári tud. egyet. ny. r. tanár üdvözlő iratát, amelyben „úgy maga, valamint az ált. növénytani intézet és botanikus kerti alkalmazottak nevében is őszinte szívből kíván a szakosztálynak eredményes, szép jövőt. Erősödjék, izmosodjék a szakosztály szellemiek, anyagiak terén, hogy a „scientia amabilis” részére hazánkban mentől több komoly művelőt nevelhessen föl. Így hazánk botanikai tudományának, miként eddig, annál nagyobb hasznára lehessen. Fontos kulturális tevékenységében vezesse a szakosztályt, annak érdemes vezetőit, ezentúl is az önzetlen, a Tudományért önmagáért való lelkesedés, s akkor a legszebb jövő vár a szakosztályra, a mit ismételten is szívből kíván”.

Elnök a szakosztály nevéből köszöni a Társulat és a szakosztályok elnökei, valamint a választmány és Györfly István üdvözlését. Igyekezni fog a szakosztály a hozzáfűzött reményeknek megfelelni, továbbra is tehetségéhez képest munkálkodni, amely munkálkodásában a magyar nemzeti kultúra kiépítéséhez mindenkoron iparkodni fog hozzájárulni

2. Szabó Zoltán jegyzői jelentésében beszámol a szakosztály eddigi üléséről, különösen a második száz ülésben kifejtett munkásságáról:

A növénytani szakosztály második száz ülése.

Szakosztályunk minden esztendő elején számot vet önmagával. Átpillant az elmúlt esztendőn, megvizsgálja munkálkodását, egybeveti azt az azelőtti esztendőjével, megállapítja, vajjon haladt-e vagy visszaesett, keresi hibáit, hogy annál alaposabban fogjon hozzá a következő esztendő munkájához.

A jelen alkalommal még nem érkezett el a szokásos időpont, amidőn az évi jelentések az elnök, szerkesztő, jegyző részéről előterjesztek, de elérkezett a kétszázadik ülés, amely alkalmat ad arra, hogy nagyobb áttekintést végezzünk munkálkodásunk felett és ezzel bizonyára sok tanulást vonjunk le igyekezetiünk irányának, munkálkodásunk keretének helyes vagy helytelen voltára.

A századik ülés óta, amely még a régi nyugalmas időben, szakosztályunk fennállásának tizenharmadik esztendejében, 1914. évi februárius hó 10-én folyt le, a mai napig, amely nap éppen első ülésünk (1891. december 9.), huszonharmadik évfordulója, ismét százszor gyűltünk össze, hogy egymásnak beszámoljunk kutatásainkról, munkálkodásainkról. Ez alatt a második száz ülésnek nem egészen tizenegy esztendeje alatt a rendes üléseken kívül két alkalommal ünnepélyes összejövetelünk is volt, amelyek egyikét 1907. évi március hó 22-én Diószegi, másodikát az állattani szakosztállyal kapcsolatban 1907. évi május hó 23-án Linué emlékének szenteltük. E két ünnepélyt nem soroztuk rendes üléseink sorába, amelyek a szakmunkásság jegyében folytak le, kivéve a 165-ik ülést, melyet Simonkai Lajos emlékezetének szenteltünk 1910 november 23-án, és a 177. ülést, amelyen Klein Gyula elnökünket ünnepeltük 1912. szeptember hó 25-én.

Egybevetve az első és második száz ülés tárgysorozatát, mindenekelelőtt megállapíthatjuk, hogy az első száz ülésen 31 előadással több hangzott el (414), mint a második száz ülésen (383), de egyúttal hozzátehetjük, hogy ez a számesökkenés korántsem jelent visszaesést, mert az első száz ülés előadásainak nagyrésze rövid lélekzetű közlés volt csupán, úgy hogy akkori elnökiünk a századik ülésen csak 325-re teszi az előadásszámba menő előter-

jesztések összegét. A második száz ülésen ellenben nagyrészt nagyobb terjedelmű, mélyebb előadások voltak az uralkodók, hiszen a tapasztalásból tudja üléseink minden látogatója, hogy előadásban sohasem volt hiány, hogy üléseink hosszassága rendszeresen meghaladta azt az időt, amit a hallgatóság figyelme elbír.

Az előadások tárgyát véve szemügyre, úgy az első, mint a második száz ülésben a legtöbb előadás, előterjesztés egyes terület flórájának kutatása köréből vette tárgyát (54—65), amelyet megközelített a virágos növények rendszertani vizsgálatával foglalkozó előadások száma (50—50), ami arra mutat, hogy hazánk flórájának kutatásában még mindig akad elég tenni való, de elég munkaerőnk is van, aki az idetartozó kérdésekkel foglalkozik, pedig e kérdésekkel sok oly magyar, sőt külföldi botanikus is foglalkozik még, aki vizsgálatai eredményét nem szakosztályunk ülésein terjeszti elő. Az első száz ülésen a virágos növényeken kívül tekintélyes számú, 46 előadás foglalkozott gombákkal. Azóta a mykológiai előadások száma a második száz ülésen 28-ra csökkent, mely csökkenés egyrészt azt jelenti, hogy a gombák tanulmányozásától többen más tárgykör tanulmányozására tértek át, másrészt pedig arra mutat, hogy a mykológia terén kevesebb számú, de összefoglaló nagyobb körű munkálatok voltak és vannak folyamatban. A mykológiával egyező számmal szerepel statisztikánkban az első száz ülésen a bibliográfia (46), amely különösen a könyvismertetések véve szemügyre, a második száz ülésen visszaesést mutat (29). Bizonyára kevés szaktársunknak akad ideje ahhoz, hogy a manapság oly nagy terjedelemben növekedett új irodalom jeleseit előtűnik ismertesse. Az irodalom ismertetése csakis azok részéről várható, akik nagyobb könyvtárral bíró közintézet szolgálatában vannak, de az ily szaktársak viszont úgy hivatalos munkáikkal, mint saját kutatásaikkal vannak túlhalmozva. Idejük aligha akad arra, hogy az őket közelebről nem érdeklő műveket a mi kedvünkért és okulásunkra át tanulmányozzák, pedig az ily irányú munkálkodás elengedhetetlen kelléke annak, hogy a tudomány haladásáról tudomást szerezhessen még az is, akinek az ismertető folyóiratok nem állanak rendelkezésére. Ezekon kívül, a fontosabb tárgyköröket véve szemügyre, az első száz ülésen jelentősen nagyobb számban szerepeltek a botanikai-történelmi (25), teratológiai (34), pathológiai (15) és nomenklaturai (15) előadások, hiszen Kontur Béla, Alföldi Flatt Károly, Fialovszky Lajos, Borbás Vince, Simonkai Lajos, Csapodi István, akik e kérdéssel is foglalkoztak, már leléptek mindörökre az előadói emelvényről, de azért szellemi utódaikban e tárgykörök is kellő művelőkre találtak a második száz ülés folyamán (történelem 15, teratológia 20, pathológia 7, nomenklatura 9).

Ezzel a csökkenést mutató jelenséggel szemben viszont bizonyos tárgykörök fellendülése a második száz ülés keretében észlelhető. Mert annak ellenére, hogy a növényföldrajz-florisztika és a virágosok tanulmányozása semmit sem maradt el, sőt előrehaladt, emelkedést mutat a fejlődéstan (0—2), a sejt és szövettan (19—26), az élettan (5—13), a phytochemia (4—8), a zuzmók (0—3), harasztok (2—7), tanulmányozása és az alkalmazott növénytanunk hazánkban (7—16) különösen nagyfontosságú művelése, illetőleg az ezzel foglalkozók fokozatos, de még csak kezdődő bekapcsolódása a tisztán tudományos botanikát művelők sorába. Jó alkalom ez a jelenség

annak hangsúlyozására, hogy amint az alkalmazott növénytan köti össze a mindennapi életet a tudományos botanikával, úgy annak szakosztályunk keretében való művelése szakosztályunkat fogja közelebb hozni az érdeklődők nagyobb tömegéhez. Az egyes tárgyaknak kimutatott fellendülése határozottan örvendetes haladást jelent, mert ez arra mutat, hogy a magyar botanika nem fejlődik egyoldalúan és lépést tart mindenben a tudomány általános fejlődésével. Az előadásokról a 92. oldalon levő táblázat nyújt áttekintést:

Az előadásokkal kapcsolatban az előadókat is érdemes statisztikus módszerrel megvilágítani. Az első száz ülés 414 előadását 60 előadó tartotta a második száz ülés kevesebb, 383 előadását pedig 106 előadó javára kell írunk. A kevesebb tárgyért bőven pótol a több előadó, mert hiszen kézenfekvő, hogy értékesebb eredményt várhatunk attól, ha sok kutató csak egy-egy témával foglalkozik, sokszor évekig behatóan, mintha néhány kutató figyelmét sok irányban szórja szét. Az előadók számának gyarapodása azt is bizonyítja, hogy a növényekkel való foglalkozás mind nagyobb körben terjed és a természettudományi műveltség, a természet iránti kutató érdeklődés fellendülése bizonyára érdemül tudható be szakosztályunknak is, amely ezáltal a Természettudományi Társulatot hathatósan szolgálta magasztos küldetésében.

A második száz ülésen a következő előadók tartottak egy-egy előadást, vagy küldtek be dolgozatot: Andaházy Szilárd, Anjeszky Aladár, Balkányi Kálmán, Balog Elemér, Baresa János, Barna Balázs, Bihari Gyula, Bodnár János, Borsos István, Budai József, Cserey Adolf, Dudinszky Emil, Endrey Elemér, Fábián Gáspár, Fanta Adolf, Fialovszky Lajos, Filarszky Nándor, Flatt Károly, Fodor Ferenc, Futó Mihály, Greguss Pál, Herke Sándor, Holuby József, Hulyák János, Jablonszky Jenő, Károly Rezső, Kontur Béla, Kupcsok Sámuel, Langer Sándor, Mihalusz Vince, Nagy Béla, Nyárády E. Gyula, Pálkás Gyula, Péter Béla, Pax Ferdinand, Radó Endre, Rehm H., Révész Béla, Róna Jenő, Römer Gyula, Salacz László, Sántha László, Sávoly Ferenc, Szandovics Rudolf, Szigethy Gyula Andor, Textoris Izabella, Treitz Péter, Varga Oszkár, Varga Sándor, Viski Jenő, Wolessánszky János, Weber Dezső. — Két előadást tartottak: Ambrus Tibor, Bányai J., Baresy József, Borza Sándor, Bubák Ferenc, Budinszky Károly, Csapody István, Csávolszky Mihály, Dicenty Dezső, Gayer Gyula, Istvánffy Gyula, Klein Gyula, Kerékgyártó Árpád, Pantoesek József, Quint József, Schweitzer József, Szűcs József, Timkó György, Wagner János. — Több előadást tartottak: Andrasovszky Jenő (3), Augusztn Béla (6), Bernátsky Jenő (9), Bezdek József (3), Blattny Tibor (4), Doby Géza (5), Ernyey József (3), Fehér Jenő (6), Fueskó Mihály (9), Gombocz Endre (15), Gyórfy István (10), Hathalmi Gabnay Ferenc (5), Hollendonner Ferenc (4), Hollós László (7), Jávorka Sándor (10), Kümmerle Jenő Béla (8), Lengyel Géza (6), Mágoesy-Dietz Sándor (17), Moesz Gusztáv (28), Paál Árpád (6), Péterfy Márton (5), Prodán Gyula (5), Rapaics Raymund (13), Scherffel Aladár (3), Schilberszky Károly (7), Schneider József (3), Simonkai Lajos (5), Szalóki Róbert (3), Szabó Zoltán (23), Sztankovics Rezső (5), Szurák János (5), Thaisz Lajos (9), Tomek János (3), Tuzson János (37), Vangel Jenő (4).

Az előadás tárgya	1—100	101—200	1—200 (összesen)
	ü l é s e n		
Ontogenia	—	2	2
Morphologia	5	5	10
Cytologia et Histologia	19	26	45
Physiologia	5	13	18
Oekologia	7	7	14
Teratologia	34	20	54
Pathologia	15	7	22
Phytochemia	4	8	12
Algologia	11	10	21
Mykologia	46	28	74
Lichenologia	—	3	3
Bryologia	11	10	21
Pteridophytologia	2	7	9
Spermatophytologia	50	50	100
Phytogeographia et floristica	54	65	119
Systematica s. str.	2	2	4
Nomenclatura	15	9	24
Terminologia	1	1	2
Palaeontologia	7	7	14
Botanica applicata	7	16	23
Historia	25	15	40
Biographia	7	5	12
Herbarium	6	5	11
Hortus et Museum	9	9	18
Methodica	7	5	12
Bibliographia	46	29	75
Congressus	1	1	2
Photographia	4	1	5
Demonstratio	14	14	28
Paedagogia	—	2	2
Philosophia	—	1	1
	414	383	797

Az természetes, hogy az előadások nagyobb számával az olyan előadók szerepelnek, akik hivatásból és állásuknál fogva közelebb állanak a botanikához. Az előadóknak majdnem fele (52) egy-egy előadással szerepel. Ezek egyrésze más téren fejti ki munkássága javát, vagy a szakosztályon kívül gyarapította jelentős művekké a botanikai irodalmat, de más, nagyobb része viszont ezzel az egy előadással első kísérletét hozta a szaktudósok elé. Az első szárnypróbálgatásoknak alkalmat és teret nyújtani a szakosztálynak egyik fő feladata. Reméljük, hogy gazdag folytatása lesz a kezdetnek, még akkor is, ha a főváros botanikai intézményeitől távol vetődik el az új erő, a fiatal kutató. Az egyetlen előadással szereplők között azonban több van olyan is, aki fő működését az első száz ülésen fejtette ki gazdagsággal és ez az előadásuk az utolsó szó volt, amellyel elköltözésük előtt hozzánk szólottak (Fanta Adolf, Fialovszky Lajos, Flatt Károly, Kontur Béla, Kupcsok Sámuel).

Az előadókról szólván örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy nemcsak budapesti, de vidéki szaktársaink is felkeresnek dolgozataikkal, bár még mindig nem olyan mértékben, mint ahogy kívánatos volna. Az elnökség működésében megnyilvánuló elv, az érdeklődésnek széles e hazában való elterjedése azért eddig is szép eredményeket ért el, annak ellenére, hogy hazánk valamelyi botanikusának egy táborba való tömörülése még nem következett el. Sokan nem érzik még át annak szükségességét, hogy mint tagok sorainkba lépjenek, de ezek száma is mindinkább kevesbedik, tagjaink száma pedig örvendetesen emelkedik. A századik ülés idején 372-en olvasták 500 példányban megjelent folyóiratunkat, a mai napon pedig 866 címre küldjük szét a Botanikai Közleményeket. Ezek közt van 21 alapító tag, 199 szakosztályi tag, 12 budapesti és belföldi, 5 külföldi nem tag előfizető, 580 általános, 41 esereviszonyban álló és 6 tiszteletpéldányos. Az olvasók számának ilyen jelentős emelkedése miatt folyóiratunk már 1000 példányban jelenik meg, tehát a századik ülés óta a példányszám megkétszereződött. Ezt az emelkedést az érdeklődésnek örvendetes tanúságaként üdvözölhetjük, bár jól tudjuk, hogy a közölt szám nem a szakbotanikusok számát jelenti. Az olvasók számával gyarapodik üléseink látogatóinak száma is, amely sokszor a félszázat is meghaladja. Ez a szám azonban még mindig nem kielégítő, tekintettel a budapesti tagok nagy számára. Valószínű, hogy a tudományos előadások meghallgatását főképen azért nélkülözheti sok szaktársunk, mert folyóiratunkban az előadások nagyrésze megjelenik és talán az olvasás révén célszerűbbnek tartja azok tartalmának megismerését. Pedig az élőszó, a bemutatásokkal megvilágított, vitával, megbeszéléssel gyarapított előadás maradandó nyomot hagy, míg a sokszor benniünket közelebből nem érdeklő tárggyal foglalkozó közleményt olvasatlanul hagyjuk. Ezért is, de a társas érintkezés oly nagy jelentősége miatt is üléseink látogatottságának emelkedésétől még sokat várunk, sőt a jövőben talán helyén való volna az általánosabb érdeklődést oly előadásokkal is előmozdítanunk, amelyek tágabb körű összefoglaló, ismertető tartalmuk lennének.

Megállapíthatjuk tehát a statisztika segélyével is, hogy szakosztályunk kitűzött útján előre törekszik, eredményeiben visszatikrozi a magyar botanika fejlődését. Még az ágyuk dörgése és kardok összeesapása között is

megállja helyét, az elkövetkezendő dicsőséggel megaranyozott békés korszakban pedig komoly munkásságával folytatja helyesnek bizonyult útját.

3. **Moesz Gusztáv** ismerteti Kossuth Lajosnak a Magyar Nemzeti Múzeum növénytani osztályának birtokában levő növénygyűjteményét. (Az ismertetés megjelenik a Természettudományi Közöny Pótfűzeteiben.)

4. **Paál Árpád** „A növényélettan újabb eredményei II.” címmel ismerteti az ingervezetések eddigi magyarázatait és előterjeszti saját vizsgálatait, amelyek révén a photropos ingerek vezetését diffúziós jelenségekre vezeti vissza.

5. **Timkó György** „Újabb adatok hazánk zuzmóflórájához” címmel előadja, hogy Budapest és környékének zuzmóflóráját előre megállapított terv szerint 1910 óta rendszeresen gyűjti és tanulmányozza; eddig a jelzett vidékről kb. 500 különböző zuzmót szedett össze, mintegy 1300 borítékban. E tekintélyes anyagnak java részét mikroszkóppal megvizsgálta, meghatározta. Már eddig is több új fajra akadt, szép számmal gyűjtött olyan zuzmókat, melyek ritkább előfordulások miatt értékesek és nagy számmal olyanokat, amelyeket addig hazánk flórájából nem ismertünk. Az érdekesebb zuzmókat bemutatja. (Megjelenik.)

6. Elnök a szakosztályi ügyek során bejelenti, hogy a szakosztály mult ülésén hozott határozata értelmében felkérte a Társulat elnökségét, hogy a Botanikai Közleményekre tett alapítványokat hadikölcsöny-kötvények jegyzésére fordítsa. A kérésnek az Elnökség készséggel tett eleget, úgy, hogy a Társulat jegyzéseiben a Botanikai Közlemények alapítványai is szerepeljenek. Ezen kívül a szakosztály határozata értelmében a Simonkai-alapítvány összegét is hat és fél 100 koronás kötvény jegyzésére fordította.

A növénytani szakosztály 1915 január 13-án tartott 201. ülése.

1. Elnök kegyeletes szavakkal emlékezik meg az egész Társulatot ért gyászról, amidőn **Herman Ottó** 1914. évi december hó 27.-én történt elhunytát bejelenti. A szakosztályt az elnök néhány tag kíséretében képviselte a temetésen. A szakosztály részvétének ad kifejezést a súlyos csapás alkalmából, amely **Ambrózy István** grófot érte édesanyja és **Moesz Gusztáv** ot kis fia elhunytával. Bejelenti, hogy **Barbey W. Chambésy** ben 1914 november hó 18-án elhunyt 72 éves korában. Mint **Boissier** hagyományainak örököse és jeles flóra-kutató hazánk botanikusaival is szoros kapcsolatban állott, miért is a szakosztály nevében írásban fejezi ki részvétét.

Mélyen elszomorodott szívvel jelenti, hogy a háború a szakosztály tagjai közül ismét áldozatot szedett. **Fueskó Mihály** dr., akinek munkásságát szakosztályunk jól ismeri és akihez meleg kollegiális viszony kötött mindnyájunkat, egy bajtársának és századparanesnokának levele szerint 1914 évi december hó 8-án, a déli haretéren, Kosmaj hegyesúcscon hősi halált halt.

Fájdalmas gyászának a szakosztály felállással ad kifejezést.

Bejelenti az elnök, hogy az **aradiközségi polgári fiúiskola** 100 koronával és **Tamássy Géza** dr. debreceni orvos 50 koronával a Botanikai Közleményekre alapítványt tett. A szakosztály nevében igaz köszönetét fejezi ki pártolóink iránt, akik ilyen nehéz időben is módot találnak a szakosztály munkálkodásának támogatására.

2. Kovács Ferencz előterjeszti „Változások Ó bece flórájában“ című dolgozatát. (Lásd 68. old.)

3. Varga Oszkár „Az összehasonlító mikroszkópokról és okulárokról“ szóló előadásában ismerteti ezen újabb eszközöket és bemutatja a Leitz és Reichert-féle szerkezeteket.

4. Jávoroka Sándor ismerteti Schinz és Keller „Flora der Schweiz“ című művének új kiadását.

5. Augustin B. és Irk K. „A budapest környéki Juniperus drog“ címmel terjesztik elő vizsgálataikat, amelyeket a budai hegyvidéken 1914. év őszén gyűjtött Juniperus communis termésén végeztek. E termések apróbbak voltak, mint a kereskedésben forgalomban lévők. A vegyi elemzés eredménye viz 35·1%, A légszáraz anyagban: éterikus olaj: 1·5% hamu 2·4%, nitrogén 1·4% átszámítva fehérjére 8·75%, cukor 29%, cukormentes vizes kivonat 19%. Ezen adatok közül feltűnő a magas éterikus olajtartalom, mert az európai drogpiacra kerülő magyar árú rendszerint 0·9—1% éterikus olajat tartalmaz. A kereskedelmi árú hazánk északi vármegyéiből származik és mint ismeretes, az éterikus olajtartalom északfelé csökken. Míg az olasz árú 1—1·5%, a bajor 1—1·2% éterikus olajtartalmú, addig az északnémetországi 0·6—0·9%, a svéd 0·5% tartalmat mutat.

6. Jegyző jelenti, hogy új tagul jelentkeztek: Komlósy Kálmán gazdatiszt (Annamajor), Fáy Andor gazdasági ellenőr (Fogaras), Villányi Ambrus urad. főerdész (Csurgó), Kovács Ferencz plébános (Óbecse), Hegyi Dezső, a növényélet és kórtani állomás igazgatója (Budapest), Rosenberszky Ödön tanárjelölt (Budapest). Új átalányosok a hódmezővásárhelyi áll. elemi iskola, a fiumei áll. felsőbb leányiskola, dr. Balázs Endre főorvos (Hajduszoboszló), a szegedi II. ker. áll. polgári leányiskola, Kenessy Kálmán dr. (Ógyalla).

HÍREK.

A stockholmi akadémia dr. Engler Adolf egyetemi tanárt, a berlin-dahlemeri kir. botanikus múzeum igazgatóját a Linné-éremmel tüntette ki.

Dr. Pfeffer W. lipcei egyetemi tanárt, a m. tud. Akadémia külső tagját abból az alkalomból, hogy f. évi március hó 9. én érte el 70. születésnapját, volt tanítványai az ő kifejezett kívánságára már f. évi február hó 9. én, doktorrá avatásának ötvenedik évfordulóján küldöttségileg melegen üdvözltek.

Dr. Szurák János, a Magy. Nemz. Múzeum növénytani osztályának segédőre, mint a cs. és kir. 2. sz. gyalogezred tart. hadnagya még augusztus hó elején bevonult ezredéhez és az északi haretéren számos csatában vett részt századparancsnoki minőségben. Kiváló szolgálatai elismerésül 1914 december havában soronkívüli főhadnaggyá léptették elő, majd az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért legfelsőbb dícsérő elismerésben részesült és elnyerte a „Signum laudis“ érmet.

Kovács Ferenc óbecsei r. k. plébánost a szerémszegeyi Maradék nagyköztség diszpolgárává választotta.

Dr. Himmelbauer Wolfgang a bécsi tud. egyetemen a rendszeres növénytan magántanárává habilitáltatott.

Meghaltak: **dr. Fucskó Mihály**, a selmecbányai ág. ev. főgimnázium tanára, a budapesti tud. egyetem növénytan intézetének volt gyakornoka, Arangyelovác mellett, a Kosmaj hegyen, Szerbiában, 1914. évi decz. hó 8-án ellenséges golyótól találva, 30 éves korában, hősi halállal halt. A selmecbányai ág. hitv. ev. főgimnázium március hó 6-án emlékezetére nagy közönség jelenlétében gyászünnepélyt rendezett. **Szépligeti Győző** székesfővárosi főreáliskolai nyug. tanár 1915 márc. 24-én 60 éves korában. Több mint 20,000 lapból álló növénygyűjteményét és gazdag gubacsgyűjteményét 1912-ben a M. Nemz. Múzeumnak ajándékozta. **Domokosi Molnár Gyula**, a magyar királyi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet osztályvezetője, április hó 9.-én 37 éves korában Budapesten. **Barbey Will.** a „Herbier Boissier“ tulajdonosa 1914. évi november 18-án 72 éves korában Genf melletti Chambésyben. **Boissier** herbáriumát a szakemberek tovább is használhatják. **Dr. Cooke M. C.** a híres mykológus 1914. évi nov. 12-én 89 éves korában

A szakosztály július, augusztus és szeptember kivételével minden hónap második szerdáján ülést tart.

*

Az üléseken bemutatandó dolgozatok címe legalább 8 *nappal* az ülést megelőzőleg, a jegyzőnek bejelentendő.

*

A „Botanikai Közlemények“ akadálytalan megjelenése céljából szíveskedjenek a szerzők kézírataikat teljesen kidolgozni és nyelvi szempontokból is gondosan átnézni. A korrekturákat a szerzők végzik és így közleményeikért felelősek. Kéziratok a fél ivék egyik oldalára irandók. Személynevek, növénynevek és a kiemelendő tételek egyszerű — vonallal húzandók alá.

*

A „Botanikai Közlemények“ részére szíveskedjenek a szerzők dolgozataikhoz valamely általánosan elfogadott, más nyelvű szöveget vagy kivonatot, vagy lefordítás céljából magyar nyelvű kivonatot mellékelni.

*

A Botanikai Közleményekben megjelenő eredeti közleményért ivenkint 50 K ismertetésért 40 K, az idegen nyelvű szövegért 30—40 K írói tiszteletdíj jár. Egy ívnél nagyobb cikk után az egy iven túl terjedő részért, doktori disszertációkért és polémiás cikkért a szerzők tiszteletdíjban nem részesülnek. Doktori disszertációkból csak abban az esetben szolgáltatunk ki 175 darab különlenyomatot, ha a szerzők a kinyomatás költségéhez hozzájárulnak. A hozzájárulás összege 100—200 K. A részletekről a szerkesztő nyújt felvilágosítást.

*

A szerzők 25 darab különlenyomatot díjtalanul kapnak. Kívánatra azonban többet is, a következő ár mellett:

25 darab ivenkint, cínlappal . . .	4 korona — fillér.
50 " " " . . .	6 " — "
100 " " " . . .	9 " — "

Ugyanígyen feltételek mellett a szerzők a más nyelvű kivonatból is kaphatnak különlenyomatokat, azonban csakis a magyar szöveggel kapcsolatban. A különlenyomatok ára közvetlenül Hornyánszky Viktor könyvnyomdájának küldendő. (V., Akadémia-utca 4. sz.)

*

A szakosztály tisztikara. Tiszteletbeli elnök: Klein Gyula műegyetemi tanár; elnök: Mágoesy-Dietz Sándor tudományegyetemi tanár; másodelnök: Filarszky Nándor, a Magy. Nemz. Múzeum osztályigazgatója; szerkesztő: Moesz Gusztáv, a Magy. Nemz. Múzeum igazgatójára; jegyző: Szabó Zoltán, egyet. magántanár. Az intéző-bizottság tagjai, a tisztviselőkön kívül: Kummerle J. Béla, a Magyar Nemzeti Múzeum öre, Tuzson János egyetemi tanár.

*

Az alapítói, tagsági, illetőleg előfizetési díj a K. M. Természet-tudományi Társulat pénztárának (Budapest, VIII. ker., Eszterházy-utca 16. szám), a szakosztály ülésekre szóló bejelentések és tagul való jelentkezések a szakosztály jegyzőjéhez (Szabó Zoltán, Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 4. I. 12.), kéziratok a szerkesztőhöz (Moesz Gusztáv, Budapest, V., Akadémia-utca 2) küldendőek.

*